

	<p>تاریخ امتحان: ۹۹/۹/۶ مدت پاسخگویی: تعداد سؤال: ۳۰ عدد تعداد صفحات:</p>	<p>باسمه تعالی اداره کل آموزش و پرورش استان یزد مدیریت آموزش و پرورش ناحیه دو دبیرستان دخترانه حضرت امام حسین (ع) (دوره دوم)</p>	<p>نام و نام خانوادگی: کلاس: دوازدهم رشته: انسانی درس: علوم و فنون ادبی ۳</p>
---	---	--	---

۱- با توجه به ویژگی های سبکی شعر عصر بیداری، بیت کدام گزینه نمی تواند متعلق به این سبک باشد؟

- ۱) طعنه بر مرشد و بقال مزن / سنگ بر کله رمال مزن
 - ۲) چون که بی رنگی اسیر رنگ شد / موسی ای با موسی ای در جنگ شد
 - ۳) یاران عبث نصیحت بی حاصلم کنید / دیوانه ام من عقل ندارم ولم کنید
 - ۴) آخر ای ایرانیان ای مردمان باشرف / از چه رو دانید این سان ملک ایران را ز کف
- ۲- مفهوم «وطن» در کدام گزینه مربوط به دوره بیداری است؟
- ۱) حبتا یثرب که تا یکدم کنم آنجا وطن / عمرها ترک اقامت در وطن کردن توان
 - ۲) ای وطن پرور ایرانی اسلام پرست / همتی ز آنکه وطن رفت چو اسلام ز دست
 - ۳) دوست چون هرگز نیاید در وطن / عاشقان را بی وطن باید شدن
 - ۴) بی چون تو هم زبانی من در وطن غریبم / گر باید این غریبی گو در وطن نباشم
- ۳- گزینه نادرست را انتخاب کنید.

- ۱) نثر در دوران مشروطه با ویژگی هایی چون نوگرایی، تجدخواهی و آزادی طلبی با هدف تأثیر بر عامه مردم گسترش یافت.
 - ۲) نگرش شاعران و نویسندگان نسبت به دنیای بیرون از کلی نگری و ذهنیت گرایی به جرئی نگری و عینیت گرایی تغییر یافت.
 - ۳) اکثر نویسندگان دوره مشروطه مطابق با ذوق عامه مردم می نوشتند و سبک نویسندگی آنان مطابقت کاملی با ادبیات داستانی جدید داشت.
 - ۴) در نثر دوره مشروطه، ساختار و ترکیب دستوری کلام در جملات درست تر و هماهنگ تر با طبیعت زبان می شود.
- ۴- شاخصه شاعر بیت زیر چیست؟

« از خون جوانان وطن لاله دمیده / از ماتم سرو قدشان سرو خمیده »

- ۱) عرصه هنر او تصنیف ها و ترانه های میهنی بود
- ۲) در طنز، هجو و هزل چیره دست بود.
- ۳) در سرودن اشعار عامیانه شهرت داشت.
- ۴) در سرودن غزل به سبک سعدی مهارت خاصی داشت.

۵- اطلاعات ادبی کدام گزینه درست است؟

- ۱) توجه مردم به واقعیت ها و امکانات فنی دنیای جدید یکی از عوامل ایجاد نهضت بازگشت ادبی بود.
- ۲) فروغی بسطامی و مجمر اصفهانی از شاعران غزل سرای دوره بیداری بودند.
- ۳) یکی از عوامل بیداری جامعه، تضعیف جامعه بر اثر شکست ایران از روسیه است.
- ۴) ملک الشعرای بهار، نسیم شمال و میرزا آقاخان کرمانی به نقد شرایط دوره بیداری می پرداختند.

۶- ترتیب درست نام صاحبان آثار زیر در کدام گزینه آمده است؟

خداوندنامه - حاجی بابای اصفهانی - ایده آل - شمس و طغرا - منشآت

- ۱) صبای کاشانی - میرزا حبیب اصفهانی - عارف قزوینی - میرزا حسن خان بدیع - زین العابدین مراغه ای
- ۲) فتحعلی خان صبا - میرزا آقا تبریزی - ایرج میرزا - میرزا حسن خان بدیع - میرزا محمد صادق امیری فراهانی
- ۳) صبای کاشانی - جیمز موریه - میرزاده عشقی - محمد باقر میرزا خسروی - قائم مقام فراهانی
- ۴) مشتاق اصفهانی - یوسف اعتصام الملک - عارف قزوینی - میرزا آقا تبریزی - ادیب الممالک فراهانی

۷- وزن کدام گزینه را می توان به دو صورت «همسان» و «ناهمسان» تقسیم بندی کرد؟

- ۱) خواهی که بیاسایی مانند سنایی تو / هرگز ز می عشقش هشیار نباید شد
- ۲) تا کی کمر و کلاه و موزه / تا کی سفر و نشاط و صحرا
- ۳) چون ابر بهار آنچه از این بحر گرفتیم / در جیب صدف پاک فشاندیم و گذشتیم
- ۴) ای وصل تو دستگیر مهجوران / هجر تو فزود عبرت دوران

۸- تقطیع هجایی کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) یاد دارم ز پیر دانشمند (-U-U-U- - - -)
(۲) در زیر لگد بکوب چون مردان (-U-U-UU- - - -)
(۳) روشنی را به اوج شرف بر (-UU-U--UU)
(۴) به وقتی که دولت بیپوست با من (-U--U--U--U)

۹- در بیت های زیر چند بار اختیار زبانی « بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه » به کار رفته است؟

« چو یار آشنا از ما چنان بیگانه می گردد / شود جانان خویش آن کس که جانی آشنا دارد
از آن دل بستگی دارد دل ما با سر زلفش / که هر تاری ز گیسویش رگی با جان ما دارد »

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۱۰- وزن مقابل کدام گزینه نادرست آمده است؟

(۱) آتش حب الوطن چو شعله فرزند (مفتعلن فاعلات مفتعلن فع)

(۲) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)

(۳) شعاع درد مرا ضرب در عذاب کنید (مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فاعلاتن)

(۴) مه من نقاب بگشا ز جمال کبریایی (فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن)

۱۱- در همه گزینه ها « پرکاربردترین اختیار زبانی » وجود دارد، به جز.....

(۱) زلف او دام است و خالش دانه آن دام و من / بر امید دانه ای افتاده ام در دام دوست

(۲) اگر صد نوبتش چون قرص خورشید / بینم آب در چشم تو آید

(۳) هر چه خواهی کن که ما را با تو روی جنگ نیست / پنجه بر زورآوران انداختن، فرهنگ نیست

(۴) آن لطایف کز لب لعل تو من گفتم، که گفت / و این تطاول کز سر زلف تو من دیدم، که دید؟

۱۲- در همه گزینه ها « کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند » دیده می شود، به جز.....

(۱) پیش کمان ابرویش لابه همی کنم؛ ولی / گوش کشیده است از آن گوش به من نمی کند

(۲) خلد گر به پا خاری آسان برآید / چه سازم به خاری که در دل نشیند

(۳) هر کس که به جان آرزوی وصل تو دارد / دشوار برآید که محقر ثمن است آن

(۴) با صبا همراه بفرست از رخت گلدسته ای / بو که بویی بشنویم از خاک بستان شما

۱۳- در همه گزینه ها هر دو نوع « تغییر کمیت مصوت ها » دیده می شود؛ به جز.....

(۱) سوی چاره گشتم ز بیچارگی / ندادم بدو سر به یکبارگی

(۲) در دام فتاده آهوپی چند / محکم شده دست و پای در بند

(۳) روزی آن سلطان تقوا می گذشت / با مریدی جانب صحرا و دشت

(۴) بر همه اهل جهان سید و سرور علی است / در ره دین خدا، هادی و رهبر علی است

۱۴- بیت کدام گزینه از اوزان « ناهمسان » است؟ و همه اختیارات زبانی را دارد؟

(۱) پس سوی کاری فرستاد آن دگر / تا از این دیگر شود او باخبر

(۲) مستی و بی خبری رتبه عام است اینجا / ابجد تازه سوادان خط خام است اینجا

(۳) در وادی که خضر در او موج می زند / ما ایستاده ایم که بانگ درآورد

(۴) بدنامی حیات دو روزی نبود بیش / گویم « کلیم » با تو که آن هم چه سان گذشت

۱۵- در همه گزینه ها « وزن هر دو مصراع » یکسان است، به جز.....

(۱) کشتی شکستگانیم ای باد شرطه برخیز / ای وای بر اسیری کز یاد رفته باشد

(۲) لبخند تو خلاصه خوبی هاست / تا بشکنی سپاه غمان بر دل

(۳) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند / خوبان جهان صید توان کرد به نظر

(۴) سعدی نظر از رویت کوتاه نکند هرگز / جان ریخته شد با تو، آمیخته شد با تو

۱۶- در همه گزینه آرایه « تضمین » دیده می شود، به جز.....

(۱) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی / من از آن روز که در بند توام آزادم

(۲) صائب این آن غزل حافظ شیراز که گفت / دیگران هم بکنند آنچه مسیحا می کرد

(۳) ایوب با چندین بلا کاندرا بلا شد مبتلا / پیوسته این بودش دعا الصبر مفتاح الفرج

(۴) مطربان از گفته خواجه سرودی می زدند / لیکن آن گل روی را از نام خواجه ننگ بود

۱۷- میان واژه های نخست مصراع اول و دوم کدام بیت « تعامل واژه ها » وجود ندارد؟

- ۱) صد در شود گشوده شود بسته چون دری / انگشت ترجمان زبان است لال را
- ۲) دست من گیر که بیچارگی از حد بگذشت / سر من داد که در پای تو ریزم جان را
- ۳) قدم به راه تو کوژ است و کس نمی داند / رهی که بهر تو پویم به پای یا به سر است
- ۴) سرچشمه « فین » بین که در آن آب روانست / آبی که روانست نه جان است و روانست

۱۸- کدام گزینه به آیه « فَأَيْنَمَا تُولَّوْا فَسَمَّ وَجْهَ اللَّهِ » تلمیح دارد؟

- ۱) ای دل بگشا چشم و ببین جلوه دلدار / کرده است تجلی همه جا بر در و دیوار
- ۲) دل از خدا به صنع خدا بسته ایم ما / در کعبه دل به قبله نما بسته ایم ما
- ۳) هر چند از بلای خدا می رمند خلق / دل را به آن بلای خدا داده ایم ما
- ۴) آن که از ذکر به مذکور نمی پردازد / از خدا هیچ به جز نام خدا نشنیده است

۱۹- در کدام گزینه آرایه « لف و نشر مشوئش » به کار رفته است؟

- ۱) زلف مشکین و شب بخت به هم ساخته اند / تا نشانند به این روز پریشان ما را
- ۲) ببردی تو روز و شب بدان زلف و رخ زیبا / زهی جادو زهی دلبر شبت خوش باد من رفتم
- ۳) روز چون روشن شود زان روی انور یاد کن / شب چو گردد تیره زان زلف معنبر یاد کن
- ۴) روی تو و موی تو بسنده است جهان را / گو روز و شب و انجم و افلاک نباشد

۲۰- در همه گزینه ها « تناقض » وجود دارد، به جز.....

- ۱) می خورم جام غمی هر دم به شادی رخت / خرم آن کس کاو بدین غم شادمانی می کند
- ۲) گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد / گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آمد
- ۳) بی روی تو راحت ز دل زار گریزد / چون خواب که از دیده بیمار گریزد
- ۴) در این غمکده کس ممیراد یا رب / به مرگی که بی دوستانم زیستم من

۲۱- همه گزینه ها به استثنای گزینه..... دارای آرایه های « تناقض و تشبیه » است.

- ۱) آخر برای دیده بی خواب ما چو شمع / افسانه شد صدای خموش شکست رنگ
- ۲) طمع در آن لب شیرین نکردم اولی / ولی چگونه مگس از پی شکر نرود
- ۳) زان سوی بحر آتش گر خوانیم به لطف / رفتن به روی آتشم از آب خوشتر است
- ۴) جامه فتحی چو گرد عجز نتوان یافتن / پیکر موج از شکست خویش جوشن می شود

۲۲- ترتیب توالی ابیات زیر به لحاظ دارا بودن آرایه های « مراعات نظیر - تناقض - لف و نشر - استعاره - تضاد » به کدام صورت صحیح است؟

- الف) تا گفت خموشی به تو راز دل عرفی / دانست که از ناصیه غمازتری هست
- ب) گردون مرا ز محنت هستی رها نخواست / مرگم رسیده بود ولیکن خدا نخواست
- پ) علاج ناز طبیبان نمی توان کردن / وگرنه هر مرض مهلکی دوا دارد
- ت) هر کجا رخسار او را بینی و اشک مرا / شعله شعله ناز بینی، قطره قطره آب نار
- ث) شب هزاران در درگیسو کشید / سرخ و زرد و با نظام و بی نظام

۱) پ- الف- ت- ث- ب (۲) ت- ب- ث- پ- الف

۳) پ- ب- ت- ث- الف (۴) ت- الف- ث- پ- ب

۲۳- آرایه مقابل همه گزینه ها درست آمده است، به جز.....

- ۱) فرو رفت و بر رفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد (لف و نشر مرتب - تضاد)
- ۲) عجب مدار که در عین درد خاموشم / که درد یار پری چهره عین درمان است (پارادوکس - تشبیه)
- ۳) مهر بر لب زن که چون منصور با این باطلان / هر که گوید حرف حق بی پرده، دارش می زنند (تلمیح - تضاد)
- ۴) جز این نگویم شاها که رودکی گوید / خدای چشم بد از ملک تو بگرداناد (تضمین - پارادوکس)

۲۴- در بیت « گر ندیدی قبض و بسط عشق را بر یک بساط / گریه مینا نگر خندیدن ساغر ببین » کدام یک از آرایه های زیر وجود دارد؟

۱) لف و نشر مشوئش - تضاد - جناس - تناسب (۲) لف و نشر مرتب - تضاد - مراعات نظیر - استعاره

۳) لف و نشر مرتب - تضاد - جناس - تلمیح (۴) مراعات نظیر - کنایه - تناقض - مجاز

۲۵- در تحلیل « دو سطح ادبی و فکری » شعر زیر کدام مورد دیده نمی شود؟

« از مُلک ادب حکم گزاران همه رفتند / شو بار سفر بند که یاران همه رفتند
آن گرد شتابنده که در دامن صحراست / گوید چه نشینی که سواران همه رفتند
داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو / کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند »
ملک الشعرا ی بهار

۱) شعر در فضایی غم گرایانه سروده شده و شاعر به بی اعتباری دنیا اشاره کرده است.

۲) در ابیات بالا « سه تشبیه » و دو « تشخیص » وجود دارد.

۳) ابیات بالا هم وزن مصراع « تا کی به تمنای وصال تو یگانه » است.

۴) از نظر موسیقی و مضمون این ابیات می تواند با اشعار « ادیب الممالک فراهانی » همسان باشد.

۲۶- کدام گزینه در مورد ابیات زیر درست نیامده است؟

« آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود زجان شستم از برای آزادی
در محیط طوفان ز ماهرانه در جنگ است / ناخدای استبداد با خدای آزادی
فرخی ز جان و دل می کند در این محفل / دل نثار استقلال جان فدای آزادی »

۱) مقصود شاعر از آزادی، حقوق و آزادی های فردی است که مردم در جامعه و سرنوشت سیاسی و اقتصادی خود دارای اختیار هستند.

۲) شاعر در این سروده به بنیادی ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان اشاره کرده و فضایی متشنج را به تصویر کشیده است.

۳) در بیت سوم دو اختیار زبانی « بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه » و « حذف همزه » دیده می شود.

۴) در بیت اول « دو کنایه » با یک مفهوم دیده می شود و این مفهوم در بیت سوم تکرار شده است.

۲۷- با توجه به متن زیر برگرفته از کتاب « تاریخ بیداری ایرانیان » کدام گزینه درست نیست؟

« اگرچه ما در این تاریخ خود بیداری ایرانیان را از سال ۱۳۲۲ شروع کرده ایم، هر آینه به خوبی مشاهده می کنیم مسبب این بیداری
جز مرحوم میرزا تقی خان امیرنظام احدی را سراغ نداریم. دوست و دشمن او را از نوادر دهر شمردند و کارهای امیرنظام از انتظام
قشون و اصلاح کار دفتر و مالیه که خرج، دو کرور اضافه بر دخل بود و عمارت خرابی های دیگر که به زودی محال می نمود و همه در
یک دو سال صورت گرفت، گواه و دلیل بر بزرگی مرد است. »

۱) در متن واژگان دشوار و دیرپاب عربی یافت نمی شود و واژگان رایج عربی آن زمان چون « مالیه » و « عمارت » و ... دیده می شود.

۲) در نتیجه تبادلات فرهنگی ایران و اروپا واژگان دخیل غیر عربی چون « قشون » و « کرور » در متن دیده می شود.

۳) میرزا آقا خان کرمانی مؤلف این متن در باره پیشینه تحولات جامعه ایرانی سخن می گوید و منشأ آن را اقدامات امیر کبیر می داند.

۴) در متن بیشتر واژگان ساده اند و از واژگان غیرساده نیز استفاده شده و مؤلف از « تضاد » بین کلمات برای تأثیر گذاری بیشتر سود برده است.

۲۸- در متن زیر از « چرند و پرند » دهخدا، کدام عبارت کنایه نیست؟

« باری چه در دسر بدهم؟ آن قدر گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت. حالا که می بیند آن روی کار بالاست دست و پایش را
گم کرده، تمام آن حرف ها یادش رفته. تا فرآش قرمز پوش می بیند، دلش می تپد و رنگش می پرد.

۱) به کاری واداشتن (۲) تپیدن دل (۳) دیدن فرآش قرمزپوش (۴) آن روی کار بالا بودن

۲۹- با توجه به ابیات زیر گزینه درست را انتخاب کنید.

« به زندان قفس مرغ دل چون شاد می گردد / مگر روزی که از این بند غم آزاد می گردد

ز اشک و آه مردم بوی خون آید که آهن را / دهی گر آب و آتش دشمن فولاد می گردد »

۱) در ابیات بالا « لف و نشر مشوش » همراه با « تشبیه » دیده می شود.

۲) شاعر برای بیان بارزترین ویژگی ادبیات دوره مشروطه از اختیار زبانی « بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه » استفاده کرده است.

۳) ارتباط بین دو واژه « مرغ » و « دل » مراعات نظیر و « آب » و « آتش » تضاد است.

۴) ابیات بالا تلمیح به داستان یکی از پیامبران دارد و شاعر برای بیان این تلمیح از تشبیه استفاده کرده است.

۳۰- گزینه نادرست را انتخاب کنید.

۱) چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش / هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست (در این بیت علاوه بر « تناقض » از « حذف همزه » استفاده شده است)

۲) غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم / خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم (شعری انتقادی از « نسیم شمال » با استعاره از آرایه « تشخیص »)

۳) بگشود گره ز زلف زر تار / محبوبه نیلگون عماری (از پایه های آوایی « ناهمساز » تشکیل شده و « محبوبه » استعاره از خورشید است)

۴) مکن گریه بر گور مقتول دوست / قل الحمد لله که مقبول اوست (شاعر از آرایه « تلمیح » برای بیان مفهوم کنایی « شاکر بودن » استفاده کرده است)